

รายงานการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ของกลางยาเสพติด ระหว่างปีงบประมาณ 2556-2559

Report on identification of illicit drugs in seized materials during 2013-2016

ชาญวิทย์ บุตรบุรี* และ ปฎิมา มณีสถิตย์

สำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

บทคัดย่อ

ยาเสพติด คือ ของกลางในคดีความจากพฤติการณ์ที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 (พ.ร.บ.ยา) การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด คือ การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ด้วยแผนปัจจุบันในของกลางที่ต้องสงสัยว่าผิดกฎหมาย สำนักยาและวัตถุเสพติดรวบรวมข้อมูลยาเสพติดในช่วงปีงบประมาณ 2556 (เม.ย. ถึง ก.ย.) ถึงปีงบประมาณ 2559 จำนวน 301 คดี 2316 ตัวอย่าง เพื่อจำแนกตัวอย่างยาเสพติดในหลายมิติ โดยเฉพาะด้วยแผนปัจจุบันที่ตรวจพบตามข้อกฎหมายและกลุ่มยา พบว่าจำนวนยาเสพติดในแต่ละปีไม่แน่นอน ผู้นำส่งยาเสพติดทั้งหมดคือหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค และส่วนใหญ่มีลักษณะภายนอกคล้ายยาแผนปัจจุบันมากกว่ายาแผนโบราณ ส่วนใหญ่เป็นยาอันตราย รองลงไปเป็นยาควบคุมพิเศษ กลุ่มยาที่ตรวจพบมากที่สุดคือ กลุ่มยารักษาอาการหย่อนสมรรถภาพทางเพศ (ยาควบคุมพิเศษ) กลุ่มยาฉีดเสริมความงาม (ยาอันตราย) และกลุ่มยาอื่นๆ ตามลำดับ ข้อมูลที่ได้แสดงว่ายาจำนวนมากไม่ได้ใช้เพื่อการรักษา อาจเกิดจากขาดความรู้หรือถูกชวนเชื่อ ดังนั้นการให้ความรู้อย่างถูกต้องแก่ผู้บริโภคน่าจะช่วยลดปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดได้

Abstract

Illicit drugs are seized materials from lawsuit of action that non-accordance with Drugs Act, B.E. 2510 (1967). Identification of illicit drugs in seized materials is required by law. Bureau of Drug and Narcotic reviewed the illicit drug data during the fiscal year 2013 to 2016. A total of 301 cases, 2319 samples were evaluated in many dimensions, especially the type of legal and therapeutic use of drugs detected. All samples were received from government authorized consumer protection agency. The appearance of samples was more look like the modern drugs than the traditional drugs. In Identification data, most drugs were dangerous drugs, followed by specially-controlled drugs. In case of therapeutic use, the predominantly founded were drugs used for the treatment of erectile dysfunction, followed by drugs used in beauty injection products and drugs in other groups, respectively. These data showed that the many drugs were not to be used for treatment. The effective communication to consumer about drugs information may help reduce the problem of illicit drug.

บทนำ

ยาเสพติด คือ ของกลางในคดีความจากพฤติการณ์ที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 (พ.ร.บ.ยา) ซึ่งการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด คือ การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ด้วยแผนปัจจุบันในของกลางที่ต้องสงสัยว่าผิดกฎหมาย งานตรวจพิสูจน์ยาเสพติดให้หน่วยงานรัฐ เป็นภารกิจอย่างหนึ่งของสำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในแต่ละปียาเสพติดที่ส่งมาตรวจพิสูจน์มีจำนวนมากและหลากหลาย สำนักยาและวัตถุเสพติดจึงเห็นว่าการสำรวจข้อมูลการวิเคราะห์ยาเสพติดย้อนหลัง น่าจะทำให้เห็นแนวโน้มปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่อาจนำมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวมและจำแนกผลการวิเคราะห์ยาเสพติดให้เห็นแนวโน้มของปัญหายาเสพติดที่อาจนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดในอนาคต

วิธีการศึกษา

รวบรวมและจำแนกข้อมูลผลการตรวจวิเคราะห์ยาเสพติดที่ผ่านการวิเคราะห์ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักยาและวัตถุเสพติด ในช่วงปีงบประมาณ 2556 (เฉพาะเดือน เม.ย. ถึง ก.ย.) ถึงปีงบประมาณ 2559 จำนวน 301 คดี 2316 ตัวอย่าง ตามปีงบประมาณ, ตามผู้ส่งตรวจ, ตามลักษณะตัวอย่าง, ตามข้อกฎหมาย และตามกลุ่มยาที่ตรวจพบ

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ตัวอย่างยาเสพติด ตามปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ	เดือนที่เก็บข้อมูล	จำนวนคดี	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่างเฉลี่ย/เดือน
2556	เม.ย. 2556 – ก.ย. 2556	45	331	55.2
2557	ต.ค. 2556 – ก.ย. 2557	97	917	76.4
2558	ต.ค. 2557 – ก.ย. 2558	112	788	65.7
2559	ต.ค. 2558 – ก.ย. 2559	47	280	23.3
รวมทั้งสิ้น		301	2316	55.2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างยาเสพติดตามผู้ส่งตรวจ

ผู้ส่งตรวจ	จำนวนคดี	จำนวนตัวอย่าง
หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	246	2068
หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	37	166
หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	18	28
รวมทั้งสิ้น	301	2316

ตารางที่ 3 ตัวอย่างยาเสพติดตามลักษณะตัวอย่าง

ลักษณะตัวอย่าง	ตัวอย่างทั้งหมด	ตัวอย่างที่ตรวจพบยาแผนปัจจุบัน(ร้อยละ)	รายการที่ตรวจพบ
คล้ายแผนปัจจุบัน	1952	1566 (80.2)	1749
คล้ายแผนโบราณ	313	62 (19.8)	74
อื่นๆ*	51	21 (41.2)	25
รวมทั้งสิ้น	2316	1649 (71.2)	1848

*อื่นๆ คือ ยาสัตว์ ขวดพลาสติกเปล่า วัสดุโลหะบรรจุภัณฑ์

ผลการศึกษา(ต่อ)

ตารางที่ 4 ตัวอย่างยาเสพติดตามข้อกฎหมายและข้อบ่งใช้

ประเภทยาตามข้อกฎหมาย	ประเภทยาตามข้อบ่งใช้	คล้ายแผนปัจจุบัน	คล้ายแผนโบราณ
ยาอันตราย	ยาฉีดเสริมความงาม	230	-
	ยาบรรเทาปวด	188	10
	ยาปฏิชีวนะ	120	-
	ยาแก้แพ้	108	-
	วิตามินชนิดฉีด	82	-
	ยาระบาย	51	-
	อื่นๆ	247	-
รวม		1,026	10
ยาควบคุมพิเศษ	ยารักษาอาการหย่อนสมรรถภาพทางเพศ	405	53
	ยาสแตียรอยด์	63	6
	อื่นๆ	19	-
รวม		487	59
ยาตามมาตรา 4	วิตามินชนิดรับประทาน	144	1
	ยาบรรเทาปวด	27	4
รวม		171	5
วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท	Sibutramine	65	-
	รวม	65	-
รวมทั้งสิ้น		1749	74

**อื่นๆ คือ กลุ่มยาซึ่งมีจำนวนการตรวจพบของแต่ละชนิดน้อยกว่า 50 รายการ เช่น ยาลดกรด ยาขับปัสสาวะ ยาชา ยาแก้ไอ ฮอว์โมน ยาโรครีแอร์รี่ ยาจิตเภท ฯลฯ

วิจารณ์ สรุป ข้อเสนอแนะ

จากตารางที่ 1 ปริมาณยาเสพติดแต่ละปีไม่แน่นอน ส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของผู้รับและผู้ส่งตรวจ เช่น กรณีปี 2559 ตัวอย่างมีจำนวนน้อยเนื่องจากการเปลี่ยนนโยบายการรับตัวอย่าง ไม่ใช่เป็นเพราะมีอุบัติการณ์ยาเสพติดลดลง จากตารางที่ 2 ผู้นำส่งยาเสพติดทั้งหมดคือหน่วยงานรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากตารางที่ 3 ตัวอย่างยาเสพติดที่ได้รับมีลักษณะคล้ายยาแผนปัจจุบันมากกว่ายาแผนโบราณ และมีร้อยละของการตรวจพบด้วยแผนปัจจุบันมากกว่า จากรายการยาในตารางที่ 3 เมื่อนำมาแจกแจงประเภทของยาตามกฎหมาย และประเภทยาตามข้อบ่งใช้ ได้ผลตามตารางที่ 4 การจำแนกประเภทยาตามกฎหมาย ตัวอย่างที่คล้ายยาแผนปัจจุบันพบยาอันตรายเป็นลำดับที่ 1 รองลงไปคือยาควบคุมพิเศษ ยาตามมาตรา 4 และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามลำดับ ส่วนตัวอย่างที่คล้ายยาแผนโบราณพบยาควบคุมพิเศษเป็นส่วนใหญ่ การจำแนกประเภทยาตามข้อบ่งใช้ พบยารักษาอาการหย่อนสมรรถภาพทางเพศมากที่สุด (ทั้งยาที่คล้ายยาแผนปัจจุบันและที่คล้ายยาแผนโบราณ) รองลงไปคือยาฉีดเสริมความงาม และยาที่มีข้อบ่งใช้อื่นตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ายาเสพติดส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ยาที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาโรคเพียงอย่างเดียว แต่อาจใช้ยาตามการโฆษณาชวนเชื่อ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ยา ทั้งนี้การให้ความรู้ที่ถูกต้องกับประชาชนในการใช้ยาให้ถูกวิธีน่าจะช่วยลดปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดของประเทศได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510. (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 84 ตอนที่ 101 หน้า 7-10).